

stemmelsen af Grundlaget for Ophævelse af Kontrakter ikke maa gaa for vidt, og kan ialtsald foreløbig ikke se, at det vil være rigtigt at aabne en saadan vid Mulighed. Heller ikke kan jeg være enig i de Indvendinger, der bleve gjorte mod § 3 med Hensyn til Udstrækningen af Prøvetiden. Det er ganske vist lettere at prøve hinanden i sex Maaneder end i tre, men paa den anden Side maa det indrømmes at være en altfor stor Byrde for Mesteren at være pligtig til at lade Lærlingen gaa og fufke i hans Bedrift i 6 Maaneder, naar han ikke har Andet end Uleilighed og Ubehagelighed af ham, og jeg tror, at der bør være en Mulighed for Mesteren til at blive fri for ham efter 3 Maaneders Forløb. Jeg mener ogsaa, at en Mester, der har nogen Dannelse og Mennefteskundskab, i Reglen vil kunne i 3 Maaneder for sit Vedkommende faae et tilstrækkeligt klart Syn paa, om Lærlingen egnere sig for Jaget eller ikke, og, hvad Lærlingen angaar, antager jeg, at han med Forældres eller Børges Veileidning maa kunne komme til et tilstrækkeligt Resultat. Et andet Punkt, som blev berørt af det ærede Medlem, var, at man ikke skulde kunne stilles fra hinanden uden Angivelse af Grunde. Deri kan jeg ikke være enig; thi det kan jo være, at Grundene ere af den Natur, at de ikke egne sig til at angives, navnlig ikke overfor en anden Mester, hos hvem Lærlingen senere kunde melde sig. Jeg skal blot nævne det Tilfælde, at Lærlingen i den Grad er ubehagelig og uopdragen i sit Væsen, at det for Mesterens Familie, for Hustru og Børn maa anses for en Byrde og Tortur at have ham i Huset, saa mener jeg, at Mesteren maa kunne benytte Prøvetiden til uden Angivelse af Grunde at stille sig ved ham. Lærlingen vil jo for sit Vedkommende Intet vinde ved at møde med en Attest for, at han paa Grund af Uopdragenhed ikke har kunnet blive hos sin første Mester. Der bør derfor ikke forlanges Angivelse af Grunde, selv om de overhovedet egne sig til at angives. — Endnu skal jeg berøre, hvad den sidste ærede Taler yttrede om Boldgiftsretter. Det lader sig ikke negte, at de paa dette Omraade kunde have en gavnlig og nyttig Anvendelse. Men paa den anden Side maa jeg bemærke, at en saadan Mangel paa Tilid til Politiorighedens Afgjørelse af disse Forhold, som han syntes at nære, er der ingen Grund til at nære. Naar det ærede Medlem oplyste, at de af ham omtalte Boldgiftsretter havde udøvet en særdeles gavnlig Indflydelse og forligt saa og saa mange Sager, og mente derfor at kunne føre et varmt Forsvar for Boldgiftsretter, saa har han rimeligvis manglet Kundskab om, i hvilke Tilfælde Sager mellem Mester og Lærling ere blevne tilagte af Politimesteren, og jeg er overbevist om, at hvis man havde en Statistik, der oplyste dette, saa vilde det vise sig, at mindst et ligesaa stort Antal Sager ad den Vej ere afgjorte i Min-

delighed og til begge Parters Tilfredshed, som paa den anden Maade. Jeg gjentager imidlertid, at her er et Spørgsmaal af meget stor Betydning. Det lader sig ikke negte, at der til Paafjendelsen af disse Sager udtræves en Jagkundskab, som Forigheden eller Politimesteren meget sjældent kan forudsættes at have, og den Ret, der skal paadømme saadanne Sager, kunde derfor meget vel have et Par Lægmand i sin Midte. Jeg indrømmer, at Spørgsmaalet om Lægmands Deltagelse i Paafjendelse af civile Sager meget godt kunde reises her. Medens der neppe er Tvivl om, at man ikke vil komme til det Resultat, at Lægfolk i almindelige civile Sager skulde kunne tilføre den juridiske Indsigt nogen Veileidning, er der paa et saa rent fagmæssigt Omraade som her ingen Tvivl om, at et Lægmandselement kunde gjøre Nytte. Men dette Spørgsmaal om Boldgiftsretter eller det af mig omtalte Spørgsmaal behøver ikke at indblandes i nærværende Sag, thi er det af Vigtighed eller nødvendigt at gaa ind derpaa, kan det langt bedre sættes i Forbindelse med den nye Retsreform og Retsorganisation, som kan ventes at ville udgaa herfra, og selv om man har Sympathi for en saadan Ordning, vil man kunne slaa sig tiltaals med Lovforslagets Bestemmelser, thi en Forandring i saa Henseende vil meget naturlig komme samtidig med den store Retsreform. Med disse Bemærkninger skal jeg paa det Bedste anbefale Forslaget til velvillig og grundig Behandling.

Berntsen: Det her foreliggende Forslag til Lov om Lærlingeforholdet hviler paa den Grundfætning, som iøvrigt synes at skulle blive et moderne Princip ogsaa i vor Lovgivning, at Staten saavidt muligt skal blande sig ind i alle Forhold og foreskrive ensartede Regler for Alt og for Alle. Jeg er i Almindelighed ikke nogen Tilbeder af dette Princip, og jeg er det især ikke, naar det som her søger at tilfjæselte den personlige Friheds berettigede Knav. Uagtet jeg gjerne for mit Vedkommende efter Gode vil bidrage Mit til, hvad der ad Lovgivningsveien kan gøres for at fremhjelpe og ophjelpe Haandværk og Industri i vort lille Land, ser jeg mig dog ikke i det heldige Tilfælde, at jeg kan give det foreliggende Lovforslag den varme Tilslutning og Sympathi, som navnlig blev det tildelt fra den ærede sidste Taler, ialtsald ikke i den Stikfelse, hvori det her foreligger. Siden Næringsfriheden blev indført i vort Land, nemlig ved Loven af 29de December 1857, hvorved de gamle Laug ophørte og de for Svende og Mestre paabudne Prøver bleve affjæfede, har der ganske vist lydt forskjellige Klager i forskjellige Retning over den bestaaende Tingens Tilstand, og jeg indrømmer ogsaa, at Næringsfriheden mulig blev indført for hurtigt og navnlig i for vidt Udstrækning paa eengang ved Loven af 29de December